

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 – Wereld: Ontwikkeling en migratie in Afrika

1 maximumscore 1

- bnp per inwoner / armoede / welvaart (economische dimensie)
- levensverwachting / analfabetisme (sociaal-culturele dimensie)

Opmerking

Alleen als twee indicatoren juist zijn, elk vanuit een andere dimensie, 1 scorepunt toekennen.

2 maximumscore 2

- uitspraak 1: juist
uitspraak 2: juist
uitspraak 3: onjuist

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

3 maximumscore 2

- Uit het antwoord moet blijken dat (relatief) welvarende landen als Algerije/Egypte/Libië/Tunesië toch een negatief migratiesaldo hebben / minder welvarende landen als Angola/Centraal Afrikaanse Republiek/Tsjaad/Zuid-Sudan toch een positief migratiesaldo hebben 1
- Juiste andere oorzaken zijn: 1
  - (burger)oorlogen
  - onderdrukking / vervolging van bepaalde bevolkingsgroepen

4 maximumscore 3

Uit de beschrijving moet blijken dat

- tijdens de eerste fase van economische ontwikkeling (juist) financiële mogelijkheden ontstaan om te emigreren 1
- tijdens de fase die daarop volgt door meer werkgelegenheid / meer financiële mogelijkheden de emigratie afneemt (en immigratie toeneemt) 1
- tijdens de laatste fase de economische ontwikkeling dusdanig gevorderd is dat een land een positief migratiesaldo krijgt 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 – Wereld: Ruimtelijke segregatie in Washington D.C.

5 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- Washington D.C. een politieke wereldstad / de hoofdstad van een van de machtigste landen ter wereld is 1
- waardoor er veel banen voor hoogopgeleiden zijn in internationaal georiënteerde instellingen / ngo's (zoals ambassades en de Wereldbank) 1

6 maximumscore 2

- aziaten en hispanics 1
- Voor migranten uit Azië en Latijns-Amerika is Los Angeles makkelijker te bereiken / ligt Los Angeles dichterbij dan Washington D.C. en New York 1

7 maximumscore 2

Uit de beschrijving moet blijken dat

- in het westen van Washington D.C. de wijken liggen met hoge inkomens en dat in die wijken weinig minderheden wonen 1
- terwijl in het oosten van Washington D.C. de wijken liggen met lage inkomens en dat in die wijken juist overwegend minderheden wonen 1

Opmerking

*Voor een juiste beschrijving zonder het noemen van oosten **en** westen van Washington D.C. 1 scorepunt toekennen.*

8 maximumscore 2

- Uit de omschrijving moet blijken dat een *edge city* een (nieuwe / hoogwaardige) stedelijke kern is die buiten de centrale stad is ontstaan 1
- Juiste verschillen zijn: 1
  - Rosslyn ligt dichterbij het centrum van de stad dan veel andere *edge cities* in de Verenigde Staten.
  - Rosslyn is kleiner dan veel andere *edge cities* in de Verenigde Staten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 – Aarde: De uitbarsting van Anak Krakatau

- 9 maximumscore 2**
 Uit de beschrijving moet blijken dat
- ten zuid(westen) / voor de kust van Java en Sumatra subductie van de Indisch-Australische plaat onder de Chinese plaat plaatsvindt 1
  - waarbij de wegduikende / oceanische (Indische-Australische) plaat smelt en er magma omhoog komt 1
- 10 maximumscore 2**
 Uit de uitleg moet blijken dat
- Krakatau (in 1883) explosief uitbarstte (oorzaak) 1
  - waardoor de top van de vulkaan is weggeblazen (en een krater in de zeebodem gevormd werd) (gevolg) 1
- 11 maximumscore 3**
 Uit de beschrijving moet blijken dat
- door de vulkaanuitbarsting aardverschuivingen / modderstromen ontstonden 1
  - die in zee stortten en het zeewater in beweging brachten (en uiteindelijk een tsunami ontstond) 1
  - Uit het antwoord moet blijken dat de tsunami niet voorafgegaan werd door een zware aardbeving 1
- 12 maximumscore 1**
 Juiste gebiedskenmerken zijn:
- In de regio Pandeglang is de kustvlakte breder / vlakker dan in de regio Serang (waardoor de tsunami verder landinwaarts kwam).
  - In de regio Pandeglang ligt een V-vormige baai waar het water extra hoog werd opgestuwd.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 – Aarde: De Trans-Siberische spoorlijn

13	maximumscore 2	
	• Trans-Mongolische Lijn	1
	• foto a	1
14	maximumscore 2	
	a - Chabarovsk	
	b - Omsk	
	c - Ulan Ude	
	d - Moskou	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
15	maximumscore 2	
	Uit de beschrijving moet blijken dat	
	• op de plek van het Bajkalmeer de Euraziatische plaat uit elkaar wordt getrokken	1
	• en daar een langgerekt en diep weggezakt deel (een slenk / rift-vallei) ontstaan is (dat zich met water heeft gevuld)	1
16	maximumscore 2	
	Uit de beschrijving moet blijken dat	
	• boven het vasteland van Azië in de winter een hogedrukgebied ligt	1
	• en Vladivostok te maken krijgt met (aflandige) koude winden uit het noorden / de matigende invloed van (de relatief warme winden van) zee zeer beperkt is	1

Opgave 5 – Zuid-Amerika: Een geografisch beeld van Zuid-Amerika

---

17 maximumscore 3

- gini-coëfficiënt / lorenzcurve 1
- Juiste gemeenschappelijk kenmerken vanuit de economische dimensie zijn: 1
  - Veel Zuid-Amerikaanse landen zijn middeninkomenslanden.
  - In veel Zuid-Amerikaanse landen is het economisch belang van de mijnbouw / landbouw groot.
- Juiste landen zijn: 1
  - Guyana
  - Suriname
  - Frans Guyana

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als twee landen juist genoemd zijn.

18 maximumscore 2

- ommuurde woonwijken / gated community's en sloppenwijken / favela's 1
- Uit het antwoord moet blijken dat in de landbouw grote verschillen bestaan tussen (buitenlandse) landbouwbedrijven / grootgrondbezitters / latifundia (*cashcrops*) tegenover kleine zelfvoorzienende boeren (*foodcrops*) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 3

- Juiste kenmerken waaruit blijkt dat de mogelijkheden om tot verdere ontwikkeling te komen gunstig zijn: 2
  - Veel Zuid-Amerikaanse landen hebben de demografische transitie doorlopen / een gunstige bevolkingsopbouw gekregen. (sociaal-culturele dimensie)
  - De relatieve ligging van de landen in (het westen van) Zuid-Amerika is door global shift / het verschuiven van het mondiale economische zwaartepunt verbeterd. (economische dimensie)
  - Veel landen in Zuid-Amerika zijn rijk aan natuurlijke hulpbronnen / hebben omvangrijke aardolievoorraden. (dimensie natuur)
  - Veel landen in Zuid-Amerika hebben al langere tijd stabiele regeringen. (politieke dimensie)

Opmerking

Aan een juist kenmerk 1 scorepunt toekennen.

- Juiste belemmeringen zijn: 1
  - Een aantal landen in Zuid-Amerika heeft te maken met instabiele regeringen / corruptie / bureaucratie / geweld. (politieke dimensie)
  - In veel landen in Zuid-Amerika is de economische ongelijkheid tussen bevolkingsgroepen groot. (economische dimensie)
  - In veel landen in Zuid-Amerika bestaat ongelijkheid op basis van etniciteit. (sociaal-culturele dimensie)

Opmerking

De derde deelscore (de belemmering) dient alleen gegeven te worden als het antwoord een andere dimensie vertegenwoordigt dan de antwoorden bij de eerste twee deelscores.

Opgave 6 – Zuid-Amerika: De fysische geografie van Zuid-Amerika

20 maximumscore 2

actieve continentrand: a, b, f

passieve continentrand: c, d, e

indien zes antwoorden juist

2

indien vijf of vier antwoorden juist

1

indien minder dan vier antwoorden juist

0

21 maximumscore 2

Juiste oorzaken zijn:

- Het Andesgebergte heeft meer hoogteverschil dan de hooglanden van Brazilië en Guyana.
- In het Andesgebergte ontspringen meer zijrivieren van de Amazone dan in de hooglanden van Brazilië en Guyana.
- Het Andesgebergte is een jonger gebergte dan de hooglanden van Brazilië en Guyana.

per juiste oorzaak

1

22 maximumscore 4

- Uit het antwoord moet blijken dat op deze breedte / zo dicht bij de evenaar in het algemeen veel neerslag valt / een lagedrukgebied ligt / de ITCZ ligt (en er dus geen (half)woestijnen liggen)

1

Een juiste beschrijving moet onderstaande drie stappen bevatten:

- De overheersende windrichting in de Sechura is vanuit het (zuid)oosten
- De Sechura ligt (dus) aan de lijszijde van het Andesgebergte (en heeft te maken met dalende / opwarmende luchtstromen / weinig neerslag)
- Langs de kust bij de Sechura stroomt een koude zeestroom / de Perustroom / de Humboldt-stroom (waarboven een dalende luchtstroom ontstaat / de lucht niet opstijgt / weinig neerslag ontstaat)

1

1

1

Opgave 7 – Leefomgeving: Herstructurering in Zaandam

---

23 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door de stedelijke ontwikkelingen in Zaandam / langs de Zaan een nog groter / aaneengesloten grootstedelijk gebied / een agglomeratie ontstaat.

24 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- Door de gestegen huizenprijzen in Amsterdam groeit het aantal rijkere mensen / gezinnen die op zoek zijn naar betaalbare woonruimte in de gemeente Zaanstad / in de nabijheid van Amsterdam 1
- zodat in de gemeente Zaanstad het voorzieningenniveau / de belastinginkomsten op peil kan houden / verhogen 1

25 maximumscore 2

- Juiste antwoorden op lokaal schaalniveau zijn: 1
  - Het Hembrugterrein bestaat uit een verzameling van oude industriegebouwen.
  - Het Hembrugterrein is een groen / bebost terrein.
  - Het Hembrugterrein ligt (op een gunstige plek) aan het water (waar meerdere waterwegen samenkomen).
- Juiste antwoorden op regionaal schaalniveau zijn: 1
  - Het Hembrugterrein ligt dicht bij het (vernieuwde) centrum van Zaandam.
  - Het Hembrugterrein ligt relatief dicht bij Amsterdam.

Vraag	Antwoord	Scores
26	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit het antwoord moet blijken dat er (in de nabijheid / omgeving van Poelenburg) steeds minder werk is voor lager opgeleiden (zodat een toekomstscenario waarbij in Poelenburg veel lager opgeleiden wonen en de werkloosheid laag is onwaarschijnlijk is) 	1
	Een juiste argumentatie bij toekomstscenario a is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De creatieve sector op het Hembrugterrein biedt dan wel werkgelegenheid aan hoger opgeleiden maar zij gaan niet in Poelenburg wonen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • zodat de (huidige) sociaaleconomische bewonerssamenstelling in Poelenburg niet verandert 	1
	of	
	Een juiste argumentatie bij toekomstscenario d is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • De creatieve sector op het Hembrugterrein biedt werkgelegenheid aan hoger opgeleiden die in (de nabijgelegen wijk) Poelenburg gaan wonen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • die de huidige (lager opgeleide) bewoners verdringen (en de sociaaleconomische bewonerssamenstelling in Poelenburg verandert) 	1

Opgave 8 – Leefomgeving: De hoogwatergeul bij Heesselt en Varik

27 maximumscore 3

- Juiste antwoorden zijn: 1
  - De vaarroute werd door het afsnijden van de meander verkort / verbeterd.
  - Door het graven van deze geul werd de afvoercapaciteit van de Maas verbeterd.
- Juiste antwoorden zijn: 1
  - Hoogwatergeulen zorgen (bij hoge waterstanden) voor een verlaging van de waterstand in de hoofdgeul.
  - Hoogwatergeulen dragen bij aan hogere ecologische / recreatieve waarden.
- Voor het derde deelscore moet altijd 1 deelscorepunt worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord gegeven is, en ongeacht het gegeven antwoord. 1

28 maximumscore 2

- Heerewaarden en Rossum 1
- Uit het antwoord moet blijken dat deze twee plaatsen (in tegenstelling tot Tiel en Dreumel) tussen de inlaat en de uitlaat van de hoogwatergeul liggen 1

29 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- stroomopwaarts al water wordt vastgehouden / opgeslagen / ruimte voor de rivier is gemaakt (oorzaak) 1
- waardoor piekafvoeren / hoge waterstanden bij Heesselt en Varik minder vaak voorkomen (en het overstromingsrisico dus afgenomen is) (gevolg) 1

30 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- Heesselt en Varik bij een doorbraak van de dijk bij de hoogwatergeul in een klein gebied helemaal omsloten door water zouden komen te liggen (oorzaak) 1
- waardoor het gebied snel zou vollopen / de inwoners van Heesselt en Varik niet snel genoeg geëvacueerd zouden kunnen worden (gevolg) 1

Bronvermeldingen

Opgave 1

- bron 1 vrij naar: "Wen er maar aan" door Ton Dietz en Hein de Haas in Geografie, juni 2018
- bron 2 Grote Bosatlas 55e editie
- bron 3 Grote Bosatlas 55e editie
- bron 4 vrij naar: "Wen er maar aan" door Ton Dietz en Hein de Haas in Geografie, juni 2018;
vrij naar: Hein de Haas (2010) via <https://heindehaas.files.wordpress.com/2015/05/de-haas-2010-migration-transitions-imi-wp-24.pdf>

Opgave 2

- bron 5 <http://static4.businessinsider.com/image>
<http://www.tramsoft.ch>

Opgave 3

- bron 6 tekst: www.nrc.nl/nieuws/2018/12/28/het-flankfalen-van-anak-krakatau-a3127244 en Cito en <https://hardiprasetyolusi.wordpress.com/category/uncategorized/page/2/>
- bron 7 vrij naar: Giachetti et al. (2012) via <https://theconversation.com/why-the-child-of-krakatau-volcano-is-still-dangerous-a-volcanologist-explains-109275> en De Grote Bosatlas, 54e editie
- bron 8 vrij naar: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/e/ed/Tsunami-20181226.jpg>

Opgave 4

- bron 9 Grote Bosatlas 55e editie
- bron 10 foto a - www.shutterstock.com ID 565394179, V. Kuzmishchev
foto b - www.shutterstock.com ID 622442843, B. Temuulen
foto c - www.shutterstock.com ID 451989898, toiletroom
foto d - www.shutterstock.com ID 143014621, Russal
- bron 11 <http://www.klimadiagramme.de> Moskou/Omsk/Ulan Ude/Chabarovsk
- bron 12 Grote Bosatlas 55e editie

Opgave 6

- bron 13 <https://www.shutterstock.com> ID 747944509, M. Alex
<https://www.shutterstock.com> ID 280916555, P. Svoboda
<https://www.shutterstock.com> ID 265591385, A. Dib
- bron 14 De Grote Bosatlas, 55e druk
- bron 15 Alcarta 1e editie

Opgave 7

- bron 16 tekst: cito, foto: <https://nl.wikipedia.org>
- bron 17 vrij naar: www.topotijdreis.nl
- bron 18 Fotografie Siebe Swart, Amsterdam
- bron 19 cito

Opgave 8

- bron 20 tekst: vrij naar: www.omroepgelderland.nl/nieuws/2317509/Wel-of-geen-nevengeul-bij-Varik-en-Heesselt-Kamerleden-bezoeken-gebied
kaart: <https://zakelijk.kadaster.nl/-/topraster#documenten>